

Programmabegroting 2024-2027

gemeente
gouda

5.8 Ontwikkeling en toelichting reserves 2024 - 2027

In dit onderdeel is de ontwikkeling van de reserves (per reserve) opgenomen. Daarnaast zijn de reserves ingedeeld naar structureel / incidenteel.

Als doorontwikkeling en verbetering is het overzicht reserves nader gespecificeerd en toegelicht in hoofdstuk 5.6 Incidentele & structurele baten en lasten 2024 - 2027.

Overzicht structurele reserve mutaties

Programma 1 Reserve revitalisering Goudse Poort

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	890	841	793	746
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	49	48	47	45
Stand per 31 december	841	793	746	701

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van structurele kapitaallasten voor infrastructuur in Goudse Poort en het mogelijk maken van (co)financiering bij de Versnellingskamer.

Waarom (argumentatie) instellen: de raad heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2016 besloten om de nog beschikbare incidentele middelen voor de revitalisering van de Goudse Poort te storten in een nieuw te vormen reserve. De subsidie die in 2018 in dit kader van de provincie is ontvangen is aan de reserve toegevoegd.

Programma 3 Reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	16.446	18.026	19.245	19.798
Vermeerderingen	3.500	3.500	3.500	3.500
Verminderingen	1.921	2.281	2.947	3.403
Stand per 31 december	18.026	19.245	19.798	19.895

Wat is het doel (wat willen we bereiken): opvangen van de kapitaallasten van investeringen openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Waarom (argumentatie) instellen: door een wijziging van het BBV ingaande 1 januari 2017, moeten de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut verplicht worden geactiveerd. Die investeringen werden tot en met 2016 deels direct ten laste van de Voorziening groot onderhoud openbare ruimte gebracht. De hiermee samenhangende verlaging van de dotatie aan die voorziening wordt toegevoegd aan de Egalisatiereserve openbare ruimte. De Egalisatiereserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten met betrekking tot het activeren van voornoemde investeringen.

Raadsbesluit 25/3/2020

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de Egalisatiereserve openbare ruimte ingezet ter dekking van de afschrijvingskosten inzake het activeren van investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Verrekening van de rentelasten met deze egalisatiereserve vindt dan niet meer plaats. Ten behoeve van de financiering van de boekwaarde van die investeringen moet de waarde van de Egalisatiereserve per balansdatum daaraan gelijk zijn. In de begroting en jaarrekening 2020 wordt dit gerealiseerd. Indien het bedrag van de gerealiseerde investeringen afwijkt van het daartoe gevoteerde krediet, wordt de onder- dan wel overschrijding verrekend met de dotatie aan de Voorziening groot onderhoud openbare ruimte.

Voorgesteld wordt de naam van de reserve te wijzigen naar: reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte. De verwerking hiervan vindt plaats bij de eerstvolgende tussenrapportage. Op basis van de begrotingsbrief 2020 van de toezichthouder wordt deze reserve niet meer onder de Algemene Reserve geplaatst, maar met ingang van de jaarrekening 2019 als een bestemmingsreserve beschouwd.

Raadsbesluit 11/11/2020

Op 1 juli 2020 heeft de raad de Nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Administratief dient het effect daarvan voor onder andere de reserve Afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte, hierna reserve AVOR, nu verwerkt te worden. Bij de verwerking van de nieuwe richtlijnen van de Nota reserves en voorzieningen is gebleken dat het beslispunt bij de Egalisatiereserve openbare ruimte (blz. 12 uit de Nota reserves en voorzieningen) breed interpretabel is, waardoor het risico bestaat dat afgeweken wordt van de bedoeling van deze reserve met de nieuwe naam reserve AVOR. De bedoeling van de reserve AVOR is dat enkel afschrijvingslasten van de reeks Investerings Maatschappelijk Nut Openbare Ruimte 2017-2019 met deze reserve verrekend worden. In de periode 2017-2019 werd voor deze reeks zowel de afschrijvingslasten als de rentelasten onttrokken aan deze reserve. Met ingang van 2020 is een nieuwe reeks investeringen

maatschappelijk nut openbare ruimte, gesplitst naar levensduur (10 jaar / 15 jaar / 20 jaar / 40 jaar), opgenomen. In de nota staat: "Ten behoeve van de financiering van de boekwaarde van die investeringen moet de waarde van de egaliseringsreserve per balansdatum daaraan gelijk zijn." Dit uitgangspunt had betrekking op de investeringsreeks 2017-2019. Om verwarring te voorkomen wordt aan de raad voorgesteld om bovengenoemde vernieuwde werkwijze omtrent de reserve AVOR vast te stellen en te besluiten dat de relatie tussen boekwaarde investeringen maatschappelijk nut openbare ruimte en de omvang van de reserve (blz. 12 uit de Nota Reserves en Voorzieningen) alleen betrekking had op de investeringsreeks 2017-2019, die in de periode 2017-2019 onderdeel was van de financiële verslaglegging. De koppeling van de boekwaarde met de hoogte van de reserve AVOR wordt voor de reeks investeringen maatschappelijk nut openbare ruimte vanaf 2020 losgelaten en evenals de verrekeningen met de voorziening groot onderhoud openbare ruimte.

Overzicht incidentele reserve mutaties

Programma 1 Reserve onderwijshuisvesting

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	1.811	1.705	1.705	1.705
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	106	0	0	0
Stand per 31 december	1.705	1.705	1.705	1.705

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking toekomstige kapitaallasten

Waarom (argumentatie) instellen: op grond van het raadsbesluit 3 april 2019 is het kader van het IHP vastgesteld. Vanwege de aard en omvang van het financiële risico is besloten een aparte reserve te creëren voor het dekken van de kapitaallasten die voortvloeien uit IHP. Gedurende de looptijd van het IHP kunnen inkomsten die voortkomen uit de verkoop van vrijvallende schoollocaties ten gunste van deze reserve worden afgewikkeld. In het kader van realistisch begroten worden deze inkomsten pas verwerkt nadat ze gerealiseerd zijn. Ook kunnen financiële voordelen vanuit het combinatiegebruik hieraan toegevoegd worden. Intentie is om de reserve in te zetten ter dekking van de kapitaallasten. Dit alles ter beheersing van de omvang van het mogelijke exploitatietekort.

Programma 1 Reserve cofinanciering regionale projecten

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	620	620	620	620
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	620	620	620	620

Wat is het doel (wat willen we bereiken): aanpak regionale projecten die gezamenlijk worden gefinancierd.

Waarom (argumentatie) instellen: deze reserve heeft de raad bij de 2e begrotingswijziging 2017 ingesteld met onder andere de volgende uitgangspunten:

- Binnen de algemene reserve wordt rekening gehouden met dit bedrag door een nieuwe reserve te vormen. Deze blijft meetellen in het weerstandsvermogen.
- De middelen zijn alleen in te zetten als bron voor cofinanciering voor regionale projecten.
- Er vindt geen regionale overheveling van middelen plaats.
- Besluitvorming over al dan niet benutting van dit bedrag is voorbehouden aan het college van B en W van Gouda en voor zover het budgetrecht van de raad van toepassing is: de raad van de gemeente Gouda.
- Besluitvorming kan alleen als er tenminste op hoofdlijnen een projectvoorstel is. Er is geen sprake van 'solidariteit': ieder college / raad beslist zelf over welke bedrag die betreffende gemeente in een regionaal project wil investeren.
- Indien er aan de indiening van projectvoorstellen voor externe financiële middelen een zodanig strakke termijn is verbonden, waardoor de goedkeuring door de raad agenda technisch niet haalbaar is, zullen projectvoorstellen onder voorbehoud van goedkeuring door de raad ingediend worden.
- De beschikbaarheid van dit deel van de algemene reserve zal herzien worden, indien de reserves op een te laag peil dreigen te raken. Op dit moment is daar geen sprake van.

Programma 2 Reserve investeringen afval

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari	100	100	100	100
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	100	100	100	100

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voorkomen fluctuatie tarieven

Waarom (argumentatie) instellen: op basis van de nacalculatie van de compensabele btw in boekjaar 2018 bleek het voordeel voor het begrotingsperspectief van kosten-baten afval hoger dan begroot. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten dit resultaat te doteren aan de reserve, zodat dit bedrag betrokken kan worden in de berekening van de toekomstige afvalstoffenheffing (bestemmingsreserve).

Programma 2 Reserve investeringen riool							
(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				0	0	0	0
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): voorkomen fluctuatie tarieven.

Waarom (argumentatie) instellen: op basis van de nacalculatie van de compensabele btw in boekjaar 2018 bleek het voordeel voor het begrotingsperspectief van kosten-baten riool hoger dan begroot. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten dit resultaat te doteren aan de reserve, zodat dit bedrag betrokken kan worden in de berekening van de toekomstige rioolheffing (bestemmingsreserve).

Programma 2 Reserve klimaatfonds

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				5.000	5.000	5.000	5.000
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				5.000	5.000	5.000	5.000

Wat is het doel (wat willen we bereiken): om de ambities om in 2040 een CO₂-vrije stad te zijn richten we een revolverend duurzaamheidsfonds / klimaatfonds op. Als aanvulling op rijks- en provinciale ondersteuningsmiddelen (subsidies en fondsen) ondersteunt een lokaal duurzaamheidsfonds / klimaatfonds bij het waarmaken van deze ambitie.

Programma 2 Reserve klimaat en energie

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				1.748	1.748	1.748	1.748
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				1.748	1.748	1.748	1.748

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het doel van de reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van klimaatgerelateerde maatregelen. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

Programma 3 Reserve wijkontwikkeling

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				2.280	2.280	2.280	2.280
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				2.280	2.280	2.280	2.280

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de kosten van wijkontwikkelingsprojecten

Waarom (argumentatie) instellen: het doel van de wijkontwikkeling is om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren door het uitvoeren van fysieke projecten in samenspraak met de bewoners. Het gaat daarbij om de herinrichting van de openbare ruimte, maar ook om verbetering van de woningvoorraad. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de twee betrokken woningbouwcorporaties. De kosten en opbrengsten die de gemeente hiervoor maakt worden vanaf 2004 verrekend via de reserve wijkontwikkeling. Jaarlijks wordt aan de hand van het verwachte projectverloop van deze reserve een prognose gemaakt.

Programma 3 Reserve zero-emissie-zone							
(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				930	930	930	930
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				930	930	930	930

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten van een emissie-vrije stadsdistributie.

Waarom (argumentatie) instellen: uitgangspunt is dat in 2025 de binnenstad van Gouda een Zero Emission Stadslogistiekzone is. Ter dekking van de kosten van onderzoek (samen met ondernemers en andere betrokkenen) en uitvoering is in 2021 deze reserve ingesteld.

Programma 3 Reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk

(bedragen x € 1.000)							
				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				373	373	373	373
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				373	373	373	373

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de kosten van nog uit te voeren civieltechnische werken en bijbehorende plankosten van de voormalige grondexploitatie Bolwerk.

Waarom (argumentatie) instellen: bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening 2012 is de grondexploitatie Bolwerk afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke voorziening gevormd. Deze voorziening moest, vanwege het ontbreken van concrete verplichtingen, in 2016 boekhoudkundig vrijvallen. De resterende middelen zijn toegevoegd aan de nieuwe gelijknamige reserve (raadsbesluit jaarstukken 2016).

Programma 3 Reserve Omgevingswet

(bedragen x € 1.000)							
				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				514	514	514	514
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				514	514	514	514

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten gerelateerd aan het opstellen van het Omgevingsplan, onderdeel van de Omgevingswet.

Waarom (argumentatie) instellen: ter dekking van de kosten van het opstellen Omgevingsplan vinden in een tweetal jaren dotaties aan deze reserve plaats.

Programma 3 Reserve versnellen woningbouw en (gebieds)transformatie

(bedragen x € 1.000)							
				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				7.981	7.542	7.407	7.407
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				438	135	0	0
Stand per 31 december				7.542	7.407	7.407	7.407

Wat is het doel (wat willen we bereiken): versnellen van de woningbouw.

Waarom (argumentatie) instellen: de reserve is in 2018 ingesteld bij de vaststelling van de programmabegroting 2019-2022 en vindt zijn basis in het Coalitieakkoord 2018-2022 waar ingezet wordt op de versnelling van de woningbouw en de transformatie van zakelijke panden en gebieden naar woningen.

Programma 3 Reserve parkeren							
(bedragen x € 1.000)							
	2024	2025	2026	2027			
Stand per 1 januari	583	583	583	583			
Vermeerderingen	0	0	0	0			
Verminderingen	0	0	0	0			
Stand per 31 december	583	583	583	583			

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten voor aanleg van parkeerplaatsen, het treffen van parkeerregulerende maatregelen en andere voorzieningen in het kader van het betaald en/of belanghebbenden parkeren.

Waarom (argumentatie) instellen: de toevoeging die betrekking heeft op het batig saldo van de exploitatie van de Stationsgarage komt voort uit het besluit, dat het nadelig resultaat de eerste jaren ten laste van deze reserve kan worden gebracht.

Programma 3 Reserve Groenfonds

(bedragen x € 1.000)							
	2024	2025	2026	2027			
Stand per 1 januari	2.031	2.031	2.031	2.031			
Vermeerderingen	0	0	0	0			
Verminderingen	0	0	0	0			
Stand per 31 december	2.031	2.031	2.031	2.031			

Wat is het doel (wat willen we bereiken): realiseren van nieuw groen en water in samenhang met het te realiseren Klimaatadaptatieplan.

Waarom (argumentatie) instellen: met geld uit het Groenfonds kan meer groen komen in de Goudse wijken met het minste groen: Binnenstad, Kadebuurt, Kort Haarlem, Korte Akkeren, Gouda Noord en Goverwelle. Bijvoorbeeld door bestrating of bebouwing om te zetten in groen. Bewonersinitiatieven uit deze wijken kunnen aanspraak maken op een deel van het geld uit het Groenfonds. Middels de aangepaste subsidieverordening is een deel van het budget beschikbaar als subsidie.

Programma 3 Reserve Zuidelijk Stationsgebied

(bedragen x € 1.000)							
	2024	2025	2026	2027			
Stand per 1 januari	644	644	644	644			
Vermeerderingen	0	0	0	0			
Verminderingen	0	0	0	0			
Stand per 31 december	644	644	644	644			

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de plankosten.

Waarom (argumentatie) instellen: op 22 juni 2016 heeft de raad besloten met de herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied. Hiervoor is een investeringsbudget en deze reserve ter dekking ingesteld. De reserve spoorse doorsnijdingen en de reserve ketenmobiliteit zijn destijds opgeheven en samengevoegd tot deze reserve. De reserve is eveneens gevoed met de subsidies die reeds voor dit project zijn ontvangen.

Programma 3 Reserve GREX Westergouwe

(bedragen x € 1.000)							
	2024	2025	2026	2027			
Stand per 1 januari	0	0	0	0			
Vermeerderingen	0	0	0	0			
Verminderingen	0	0	0	0			
Stand per 31 december	0	0	0	0			

Wat is het doel (wat willen we bereiken): de reserve kan in de komende jaren worden ingezet om de ambities van de Raad inzake de GREX Westergouwe te realiseren. De jaarlijkse resultaten in de grex Westergouwe worden ten gunste/ ten laste van deze reserve gebracht.

Waarom (argumentatie) instellen: gezien de opgave van de raad om extra sociale huurwoningen in de GREX Westergouwe te realiseren is voorgesteld om deze reserve in te stellen. De voordelen die zijn ontstaan, zullen weer worden ingezet voor de GREX Westergouwe.

Programma 3 Reserve incidentele herstelacties openbare ruimte							
(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				2.400	2.400	2.400	2.400
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				2.400	2.400	2.400	2.400

Wat is het doel (wat willen we bereiken): een reserve voor incidentele herstelacties openbare ruimte, ingesteld na aangenomen amendement jaarstukken 2022 (28 juni 2023).

Programma 3 Reserve groot onderhoud vastgoed

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				2.415	1.979	1.860	1.742
Vermeerderingen				1.436	1.438	1.439	1.418
Verminderingen				1.872	1.557	1.557	1.557
Stand per 31 december				1.979	1.860	1.742	1.603

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het doel van de reserve is het reserveren van de vrijgevallen middelen uit de 4 voorzieningen groot onderhoud (gemeentelijke gebouwen en panden, huis van de stad, schouwburg en parkeergarage), in afwachting van het opstellen van nieuwe MJOP's voor deze 4 onderwerpen.

Programma 4 Reserve maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				6.381	3.711	3.711	3.711
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				2.669	0	0	0
Stand per 31 december				3.711	3.711	3.711	3.711

Wat is het doel (wat willen we bereiken): realisatie maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en maatregelen ter voorkoming van intramurale zorg en versnellen van de uitstroom.

Waarom (argumentatie) instellen: de gemeente Gouda krijgt als centrumgemeente via decentralisatie-uitkeringen van het Rijk middelen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Deze middelen worden regionaal ingezet. Eventuele overschotten worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve op grond van het raadsbesluit van 20 juni 2012 resp. 6 juli 2016 (jaarstukken 2015).

Programma 4 Reserve programma vluchtelingenopvang

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				7.389	7.389	7.389	7.389
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				7.389	7.389	7.389	7.389

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het doel van de reserve is om de financiële middelen die in 2022 beschikbaar zijn gesteld ook meerjarig beschikbaar te houden ten behoeve van uitvoeringsmaatregelen (noodopvang) voor vluchtelingen/ ontheemden. Op basis van separate raadsvoorstellen/ besluiten zullen dotaties/ onttrekkingen aan deze reserve plaatsvinden.

Programma 5 Reserve cultuur- en erfgoedfonds

(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				281	281	281	281
Vermeerderingen				0	0	0	0
Verminderingen				0	0	0	0
Stand per 31 december				281	281	281	281

Wat is het doel (wat willen we bereiken): het meerjarig beschikbaar houden van de middelen uit het cultuur- en erfgoedfonds dat als belangrijk instrument geldt voor het gebruik en behoud van Gouds erfgoed.

Waarom (argumentatie) instellen: de reserve is ingesteld bij de 2e begrotingswijziging 2015. Na de vaststelling van de jaarstukken 2019 kan en zal de reserve cultuur- en erfgoedfonds (ook) worden aangewend voor het bekostigen van de festiviteiten en activiteiten in het kader van Gouda 750 jaar in 2022.

Programma 5 Waterfonds						
(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027		
Stand per 1 januari	1.955	1.955	1.955	1.955		
Vermeerderingen	0	0	0	0		
Verminderingen	0	0	0	0		
Stand per 31 december	1.955	1.955	1.955	1.955		

Wat is het doel (wat willen we bereiken): we willen er met het Waterfonds op inzetten om het historisch water in de binnenstad uit te breiden en vaarverbindingen te verbeteren. Daartoe wordt een fonds geïntroduceerd, waarin in 2022 € 1 miljoen wordt gestort. In de toekomst kan het fonds eventueel verder worden aangevuld. Een project dat hiervoor in ieder geval in zicht is, betreft de intieme vaarroute. Ook wordt gekeken naar de verbetering van de vaarverbinding met de Reeuwijkse plassen. Verder kan voor eventuele andere toekomstige maatregelen, worden geput uit de ambities vanuit de Watervisie van de Wateralliantie. Uitgaven uit het fonds dienen plaats te vinden op basis van een door de gemeenteraad vast te stellen kader. Verder dienen de wateralliantie, de ondernemers en bewoners te worden betrokken.

Programma 5 Reserve niet gesprongen explosieven WO2

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027		
Stand per 1 januari	703	703	703	703		
Vermeerderingen	0	0	0	0		
Verminderingen	0	0	0	0		
Stand per 31 december	703	703	703	703		

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van de kosten van onderzoek naar en het opruimen van niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

Waarom (argumentatie) instellen: deze reserve is gevormd door de bijdragen die in het verleden van het Rijk ontvangen zijn in het kader van het opsporen en ruimen van niet-gesprongen explosieven WO2.

Programma 7 Reserve organisatieontwikkeling

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027		
Stand per 1 januari	555	448	340	232		
Vermeerderingen	1.808	1.563	557	557		
Verminderingen	1.916	1.671	664	664		
Stand per 31 december	448	340	232	125		

Wat is het doel (wat willen we bereiken): dekking van kosten van reeds in gang gezette en toekomstige organisatieontwikkelingen.

Waarom (argumentatie) instellen: de reserve Organizeontwikkeling is een uitvloeisel van het traject Optima Forma. Voor zover valt na te gaan ligt het besluit Flankerend Beleid uit 2003 hieraan ten grondslag. De huidige werkwijze is, dat in overleg met de directie, jaarlijks de hoogte van de raming van de onttrekking (of toevoeging) bepaald wordt.

Programma 8 Algemene reserve - EXclusief begrotingsresultaten

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027		
Stand per 1 januari	31.604	27.396	26.539	26.739		
Vermeerderingen	0	200	200	0		
Verminderingen	4.209	1.057	0	0		
Stand per 31 december	27.396	26.539	26.739	26.739		

Wat is het doel (wat willen we bereiken): het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Waarom (argumentatie) instellen: de Algemene reserve vormt een vast onderdeel van het weerstandsvermogen en daarmee van de begroting en jaarstukken. Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

Overzicht structurele reserve mutaties							
(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				17.336	18.866	20.038	20.544
Vermeerderingen				3.500	3.500	3.500	3.500
Verminderingen				1.970	2.328	2.994	3.448
Stand per 31 december				18.866	20.038	20.544	20.596
Overzicht incidentele reserve mutaties							
(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				78.296	70.331	69.113	69.087
Vermeerderingen				3.245	3.201	2.195	1.974
Verminderingen				11.210	4.419	2.221	2.221
Stand per 31 december				70.331	69.113	69.087	68.841
Totaaloverzicht ontwikkeling reserves							
(bedragen x € 1.000)				2024	2025	2026	2027
Stand per 1 januari				95.632	89.197	89.151	89.631
Vermeerderingen				6.745	6.701	5.695	5.474
Verminderingen				13.180	6.747	5.215	5.669
Stand per 31 december				89.197	89.151	89.631	89.437